

nend over de bloeiende tuinen. Heel het donker is vervuld. De onrustigen maakt het rustig, de slapeloozen brengt het den slaap. Veel wischt de regen uit, in de aarde, in de menschen. Hoe duidelijk wordt het bij het luisteren naar deze innige en troostende stemmen der natuur, hoe ver van haar oorsprong en roeping de kunst is afgedwaald, die geen deel meer heeft aan het luisteren naar de zuivere stemmen der innerlijkheid, maar alleen de begeerte kent zich zelf op te dringen, zich zelf te hooren en met de eigen hartstocht naar een vervulling streeft, die alleen het leven als een genade kan geven.

A. M. HAMMACHER

DEENSCH KUNSTNIJVERHEID

Onder de landen, waarin de nieuwe tijd aan het kunstzinnig ambacht een herleving bracht, neemt Denemarken een belangrijke plaats in. Wil zulk een herleving succes hebben, dan moeten er behalve de makers van nieuwe dingen ook menschen zijn, die deze dingen koopen. Het is merkwaardig, dat in een land als Denemarken, dat heelemaal niet rijk is, geen koloniën en weinig industrie heeft, zooveel menschen zijn, die, er prijs op stellende, mooie dingen in hun huis om zich heen te hebben, daarvoor geld kunnen besteden. Zonder dit binnenlandsch emplooi van eigen kunstnijverheid zou deze niet kunnen bloeien. Hoewel ook in Nederland eenige verbetering in dit opzicht valt te bespeuren, schijnt het, dat de Deen in sterkere mate dan de Nederlander liefde heeft voor het goede en mooie gebruiksvoorwerp, al of niet in serie gemaakt. Hoe dat komt, is niet te zeggen, maar één oorzaak heeft daar stellig toe bijgedragen, deze n.l. dat de Deensche kunstnijverheid niet altijd à outrance nieuwe vormen wilde scheppen, doch zich ook is blijven inspireeren op de eigen volkskunst en de eeuwenoude handwerks-tradities van het land. Door dezen gezonden wisselstroom in te schakelen tusschen de oude bronnen van het volk met zijn handwerk en de kunst, heeft men een kunstnijverheid bevorderd, die niet het product werd van buiten het volk staande artisten en architecten, maar die in vele opzichten de vernieuwde voortzetting bleef van wat dit volk in de eeuwen zelf had voortgebracht zonder te denken aan een mogelijke kunstwaarde van wat het maakte. Daarnaast hebben ook buitenlandsche invloeden bevruchtend gewerkt; een klein land als Denemarken, midden in Europa, kan evenmin als Nederland zich afsluiten voor wat buiten zijn grenzen gebeurt.

De groote tentoonstelling van Deensche kunstnijverheid, in het Sted. Museum te Amsterdam gehouden, heeft ons een goed inzicht gegeven in den aard dezer kunstnijverheid. Men heeft daarbij een anderen weg ingeslagen dan gebruikelijk is. Het werk is n.l. niet bijeengezocht door een Deensch comité maar door een Nederlandschen architect ir. G. Friedhoff, die zelf als ontwerper van meubelen enz. zijn sporen verdiend heeft. Of hier-